

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่อง กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานหารือการปฏิบัติ
ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ได้มีหนังสือ ที่ รง ๐๕๐๔/๐๖๕๐๔ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บางประการจึงมีความประสงค์ขอหารือกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯต่อคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เพื่อให้เกิดความชัดเจนและถูกต้องในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองคือ ผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย เช่น ตามมาตรา ๑๐๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจสั่งให้นายจ้างแก้ไขข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานที่ขัดต่อกฎหมายให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด ในการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองที่เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งเป็นผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายดังที่ปรากฏตามตัวอย่าง อธิบดียังคงมีอำนาจในการพิจารณาอุทธรณ์หรือทบทวนคำสั่งทางปกครองไม่ว่าจะเป็นปัญหาข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย หรือความเหมาะสมของการทำคำสั่งทางปกครองได้หรือไม่ และอธิบดียังคงมีอำนาจในการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองเดิมหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งได้หรือไม่ เพียงใด เช่น เมื่อผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายได้ออกคำสั่งให้นายจ้างแก้ไขข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานแล้ว หากนายจ้างไม่พอใจในคำสั่งดังกล่าวและได้ใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งนั้น ในระหว่างการพิจารณาอุทธรณ์ถ้าอธิบดีเห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ของนายจ้างไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน อธิบดีมีอำนาจในการเพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งดังกล่าวตามความเห็นของตนได้หรือไม่ หรือต้องให้ผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายที่ออกคำสั่งนั้นเป็นผู้เพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งดังกล่าว

๒. การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งรับหรือไม่รับจดทะเบียนการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของสหภาพแรงงาน หรือการเปลี่ยนแปลงกรรมการสหภาพแรงงานตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ และคำสั่งรับหรือไม่รับจดทะเบียนการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของสหพันธ์แรงงาน หรือการเปลี่ยนแปลงกรรมการสหพันธ์แรงงานตามมาตรา ๗๑ ประกอบกับมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ฯ นั้น บุคคลใดจะเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานกับปลัดกระทรวงแรงงาน ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองไม่เห็นด้วยกับอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน โดยเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองในกรณีดังกล่าวคือ นายทะเบียนซึ่งได้แก่ อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

๓. ในกรณีที่พนักงานตรวจแรงงานออกคำสั่งตามมาตรา ๑๓๙ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ ให้นายจ้างหรือลูกจ้างปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ ภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว พนักงานตรวจแรงงานมีอำนาจขยายระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคำสั่งดังกล่าวได้หรือไม่ หากพนักงานตรวจแรงงานมีอำนาจขยายระยะเวลาได้ การขยายระยะเวลาดังกล่าวต้องดำเนินการเมื่อใดก่อนหรือครบกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคำสั่ง และการขยายระยะเวลามีหลักเกณฑ์และวิธีการอย่างไร เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจขยายระยะเวลาได้เองหรือต้องมีคำขอจากคู่กรณี รวมถึงการขยายระยะเวลาดังกล่าวต้องทำในรูปแบบใด จะต้องมีการขยายระยะเวลาหรือแจ้งให้คู่กรณีทราบหรือไม่ นอกจากนี้ ถ้าพนักงานตรวจแรงงานมีอำนาจขยายระยะเวลาหลังจากที่ครบกำหนดแล้ว จะดำเนินคดีอาญาต่อนายจ้างหรือลูกจ้างต่อไปได้หรือไม่ เนื่องจากมาตรา ๑๔๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ กำหนดว่าในกรณีที่นายจ้างหรือลูกจ้างได้ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานตามมาตรา ๑๓๙ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ ภายในระยะเวลาที่กำหนด การดำเนินคดีอาญาต่อนายจ้างหรือลูกจ้างให้เป็นอันระงับไป

๔. ในกรณีที่ลูกจ้างยื่นคำร้องต่อพนักงานตรวจแรงงานตามมาตรา ๑๒๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ ว่า นายจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเกี่ยวกับสิทธิได้รับเงินอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ เมื่อพนักงานตรวจแรงงานสอบสวนข้อเท็จจริงแล้วปรากฏว่าลูกจ้างมีสิทธิได้รับเงินที่นายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ ซึ่งเป็นไปตามคำร้องที่ลูกจ้างยื่นไว้ และยังสามารถปรากฏว่านายจ้างจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างน้อยกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำด้วย พนักงานตรวจแรงงานจะมีอำนาจออกคำสั่งตามมาตรา ๑๒๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ ให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างเท่ากับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำได้หรือไม่ โดยลูกจ้างมิได้ยื่นคำร้องให้พนักงานตรวจแรงงานดำเนินการในกรณีที่นายจ้างจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างน้อยกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยมีผู้แทนกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า การออกคำสั่งดังเช่นกรณีตามมาตรา ๑๐๘ วรรคสาม^๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ นั้น เมื่อพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่ได้กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งไว้โดยเฉพาะ จึงต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๓^๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยการยื่นอุทธรณ์

^๑ มาตรา ๑๐๘ วรรคสาม

วรรคสาม

ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจสั่งให้นายจ้างแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการทำงานที่ขัดต่อกฎหมายให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด

วรรคสาม

วรรคสาม

^๒ มาตรา ๓ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องใดไว้โดยเฉพาะและมี

ต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง^๓ ซึ่งถ้าหากเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ให้รายงานไปยังผู้มีอำนาจพิจารณา คำอุทธรณ์ตามที่กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ ออกตามความในมาตรา ๔๕^๔ กำหนดไว้ ส่วนการพิจารณาอุทธรณ์นั้นต้องดำเนินการตามที่มาตรา ๔๖^๕ ได้กำหนดไว้

ในกรณีที่หารือมาขึ้น เมื่อคำสั่งดังกล่าวออกโดยผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ในการยื่นอุทธรณ์จึงอาจยื่นกับอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ซึ่งในการพิจารณาอุทธรณ์อาจแยกออกได้ดังนี้

หลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับขั้นตอนและระยะเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งที่กำหนดในกฎหมาย

^๓ มาตรา ๔๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๔ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองใดไม่ได้ออกโดยรัฐมนตรีและไม่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองไว้เป็นการเฉพาะ ให้คู่กรณีอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้นโดยยื่นต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

คำอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือโดยระบุข้อโต้แย้งและข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่อ้างอิงประกอบด้วย

การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง เว้นแต่จะมีการสั่งให้ทุเลาการบังคับตามมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง

^๔ มาตรา ๔๕ ให้เจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง พิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้งผู้อุทธรณ์โดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ ในกรณีที่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่งทางปกครองตามความเห็นของตนภายในกำหนดเวลาดังกล่าวด้วย

ถ้าเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง ไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้เร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาดตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ตนได้รับรายงาน ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์มีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว ในการนี้ ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

เจ้าหน้าที่ผู้ใดจะเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคสองให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติมาตรานี้ไม่ใช้กับกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

^๕ มาตรา ๔๖ ในการพิจารณาอุทธรณ์ ให้เจ้าหน้าที่พิจารณาบทวนคำสั่งทางปกครองได้ไม่ว่าจะเป็นปัญหาข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย หรือความเหมาะสมของการทำคำสั่งทางปกครอง และอาจมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งทางปกครองเดิมหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้นไปในทางใด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มภาระหรือลดภาระหรือใช้ดุลพินิจแทนในเรื่องความเหมาะสมของการทำคำสั่งทางปกครองหรือมีข้อกำหนดเป็นเงื่อนไขอย่างไรก็ได้

๑. หากเป็นการพิจารณาบททวนโดยผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย และไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ก็ให้รายงานไปยังปลัดกระทรวง หรือ

๒. หากเป็นการพิจารณาโดยอธิบดีเอง และไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ก็ให้รายงานไปยังปลัดกระทรวง

ประเด็นที่สอง เห็นว่า ในการสั่งรับหรือไม่รับจดทะเบียนการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของสหภาพแรงงานหรือการเปลี่ยนแปลงกรรมการสหภาพแรงงาน มาตรา ๕๐^๖ แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ฯ ให้นำมาตรา ๔๕^๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งมาตรา ๔๕ ดังกล่าวบัญญัติให้นายทะเบียนตรวจสอบหลักฐานการยื่น หากไม่ถูกต้องและไม่แก้ไขตามที่นายทะเบียนแจ้งให้ทราบให้คำขอจดทะเบียนตกไป ซึ่งกรณีเช่นนี้มีผลเป็นการไม่รับจดทะเบียนและเป็นเหตุให้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนอุทธรณ์คำสั่งไม่รับจดทะเบียนนั้นได้ตามมาตรา ๔๗^๘ โดยอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ด้วยเหตุนี้ การที่มาตรา ๕๐ ให้นำมาตรา ๔๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม จึงหมายถึงให้นำขั้นตอนการอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๗ ซึ่งเป็นบทต่อเนื่องจาก

^๖ มาตรา ๕๐ การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของสหภาพแรงงาน และการเปลี่ยนแปลงกรรมการสหภาพแรงงาน จะกระทำได้โดยมติของที่ประชุมใหญ่และต้องนำไปจดทะเบียนภายในสิบวันนับแต่วันในที่ประชุมใหญ่ลงมติ

การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับและการเปลี่ยนแปลงกรรมการสหภาพแรงงานตามวรรคหนึ่งจะมีผลใช้บังคับต่อเมื่อนายทะเบียนได้รับจดทะเบียนแล้ว

ให้นำมาตรา ๔๕ มาใช้บังคับแก่การขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ และการเปลี่ยนแปลงกรรมการสหภาพแรงงานโดยอนุโลม

^๗ มาตรา ๔๕ เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอจดทะเบียนสหภาพแรงงานในรัฐวิสาหกิจใดและตรวจสอบแล้วเห็นว่า วัตถุประสงค์ถูกต้องตามขอบเขตของมาตรา ๔๐ และไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ผู้ยื่นคำขอมิคุณสมบัติถูกต้องตามมาตรา ๔๑ คำขอดังกล่าวมีข้อความตลอดจนเอกสารหลักฐานครบถ้วนถูกต้องตามมาตรา ๔๓ และข้อบังคับถูกต้องตามมาตรา ๔๔ มีรายชื่อและลายมือชื่อผู้แสดงความจำนงเข้าเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้าของลูกจ้างทั้งหมด แต่ไม่รวมถึงลูกจ้างซึ่งทำงานอันมีลักษณะเป็นครั้งคราว เป็นการจร เป็นไปตามฤดูกาล หรือเป็นงานตามโครงการ และยังไม่มีการจดทะเบียนสหภาพแรงงานขึ้นในรัฐวิสาหกิจนั้น ให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนและออกไปสำคัญแสดงการจดทะเบียนสหภาพแรงงานให้แก่สหภาพแรงงานนั้น

คำขอจดทะเบียนรายใด มีข้อความตลอดจนเอกสารหลักฐานไม่ครบถ้วนถูกต้องอย่างใดอย่างหนึ่งหรือมีผู้แสดงความจำนงเข้าเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานไม่ถึงร้อยละยี่สิบห้าของลูกจ้างทั้งหมดตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนรายดังกล่าวดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องครบถ้วนภายในกำหนดเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้ทราบ ถ้าผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนไม่ดำเนินการดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลานั้น ให้ถือว่าคำขอจดทะเบียนสหภาพแรงงานรายดังกล่าวเป็นอันตกไป

^๘ มาตรา ๔๗ ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งไม่รับจดทะเบียนต่อรัฐมนตรี โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

ให้รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์ และแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสืออุทธรณ์

คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

การใช้อำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนตามมาตรา ๔๕ นั้น มาใช้บังคับกับกรณีของการสั่งรับหรือไม่รับจดทะเบียน การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของสหภาพแรงงานหรือการเปลี่ยนแปลงกรรมการสหภาพแรงงานด้วย ซึ่งจะทำให้การใช้บังคับกฎหมายเป็นไปโดยสอดคล้องกัน สำหรับการสั่งรับหรือไม่รับจดทะเบียนการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของสหพันธ์แรงงานหรือการเปลี่ยนแปลงกรรมการสหพันธ์แรงงาน เมื่อมาตรา ๗๑ บัญญัติว่า ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยสหภาพแรงงานในหมวด ๔ มาใช้บังคับแก่สหพันธ์แรงงานโดยอนุโลม ในเรื่องของการอุทธรณ์จึงต้องเป็นไปในการทำนองเดียวกัน

ในกรณีที่หารือมานี้ เมื่อพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ฯ ได้กำหนดขั้นตอนการอุทธรณ์ไว้โดยเฉพาะแล้ว การอุทธรณ์จึงต้องเป็นไปตามนั้น คือ อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ทั้งนี้ ตามมาตรา ๓ วรรคสอง^๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

ประเด็นที่สาม เห็นว่า การดำเนินการออกคำสั่งตามมาตรา ๑๓๙ (๓)^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ เป็นการปฏิบัติราชการทางปกครอง และคำสั่งที่ออกมานั้นก่อให้เกิดผลกระทบกับสิทธิหน้าที่ของบุคคลอันเป็นคำสั่งทางปกครอง จึงต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ซึ่งในเรื่องของการขยายระยะเวลาอาจกระทำได้ตามมาตรา ๖๕^{๑๑} และมาตรา ๖๖^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ โดยตามมาตรา ๖๕ นั้น เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ดำเนินการเอง เมื่อเห็นว่าการสิ้นสุดตามระยะเวลาที่กำหนดไว้เดิมจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมที่จะให้สิ้นสุดลงตามนั้น แต่ตามมาตรา ๖๖ เป็นกรณีที่ต้องมีคำขอ เนื่องจากผู้รับคำสั่งไม่อาจกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ได้

^๙ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^{๑๐} มาตรา ๑๓๙ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ให้พนักงานตรวจแรงงานมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานประกอบกิจการหรือสำนักงานของนายจ้าง และสถานที่ทำงานของลูกจ้างในเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบสภาพการทำงานของลูกจ้างและสภาพการจ้าง สอบถามข้อเท็จจริง ถ่ายภาพถ่ายสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจ้าง การจ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด ค่าล่วงเวลาในวันหยุด และทะเบียนลูกจ้าง เก็บตัวอย่างวัสดุหรือผลิตภัณฑ์เพื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน และกระทำการอย่างอื่นเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในอันที่จะปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกนายจ้าง ลูกจ้าง หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้ส่งสิ่งของหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา

(๓) มีคำสั่งเป็นหนังสือให้นายจ้างหรือลูกจ้างปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้

^{๑๑} มาตรา ๖๕ ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคำสั่งของเจ้าหน้าที่อาจมีการขยายอีกได้ และถ้าระยะเวลานั้นได้สิ้นสุดลงแล้ว เจ้าหน้าที่อาจขยายโดยกำหนดให้มีผลย้อนหลังได้เช่นกันถ้าการสิ้นสุดตามระยะเวลาเดิมจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมที่จะให้สิ้นสุดลงตามนั้น

^{๑๒} มาตรา ๖๖ ในกรณีที่ผู้ใดไม่อาจกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายได้เพราะมีพฤติการณ์ที่จำเป็นอันมิได้เกิดขึ้นจากความผิดของผู้นั้น ถ้าผู้นั้นมีคำขอ เจ้าหน้าที่อาจขยายระยะเวลาและดำเนินการส่วนหนึ่งส่วนใดที่ล่วงมาแล้วเสียใหม่ก็ได้ ทั้งนี้ ต้องยื่นคำขอภายในสิบห้าวันนับแต่พฤติการณ์เช่นว่านั้นได้สิ้นสุดลง

เพราะมีพฤติการณ์ที่จำเป็นอันมิได้เกิดขึ้นจากความผิดของผู้นั้น โดยต้องยื่นคำขอภายในสิบห้าวัน นับแต่พฤติการณ์เช่นนั้นได้สิ้นสุดลง

เมื่อมีการขยายระยะเวลาและนายจ้างหรือลูกจ้างได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานตรวจแรงงานภายในระยะเวลาดังกล่าว สิทธิในการดำเนินคดีอาญาต่อนายจ้างหรือลูกจ้าง ย่อมเป็นอันระงับไปตามมาตรา ๑๔๑^{๑๓} แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ

ประเด็นที่สี่ เห็นว่า พนักงานตรวจแรงงานย่อมมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลการ ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ ซึ่งหากพบว่ามีกรกระทำที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัตินี้ จะต้องดำเนินการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย ดังที่ได้มีการบัญญัติ อำนาจของพนักงานตรวจแรงงานไว้เป็นการทั่วไปในมาตรา ๑๓๙^{๑๔} แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ส่วนกรณีของมาตรา ๑๒๓^{๑๕} นั้น กฎหมายได้บัญญัติรับรองสิทธิของลูกจ้างที่จะยื่นคำร้องต่อ พนักงานตรวจแรงงานเพื่อดำเนินการสอบสวนตามมาตรา ๑๒๔^{๑๖} ได้อีกทางหนึ่ง โดยมีได้ตัด อำนาจทั่วไปของพนักงานตรวจแรงงาน ดังนั้น พนักงานตรวจแรงงานจึงมีอำนาจสอบสวน ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ได้เสมอ ไม่ว่าจะมีการยื่นคำร้อง ตามมาตรา ๑๒๓ หรือไม่ก็ตาม

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๕๗

^{๑๓} มาตรา ๑๔๑ ในกรณีที่นายจ้างหรือลูกจ้างได้ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงาน ตามมาตรา ๑๓๙ (๓) ภายในระยะเวลาที่กำหนด การดำเนินคดีอาญาต่อนายจ้างหรือลูกจ้างให้เป็นอันระงับไป

^{๑๔} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๐, ข้างต้น

^{๑๕} มาตรา ๑๒๓ ในกรณีที่นายจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเกี่ยวกับสิทธิได้รับเงินอย่างหนึ่ง อย่างใดตามพระราชบัญญัตินี้และลูกจ้างมีความประสงค์ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ลูกจ้างมีสิทธิยื่นคำร้องต่อพนักงานตรวจแรงงานแห่งท้องที่ที่ลูกจ้างทำงานอยู่หรือที่นายจ้างมีภูมิลำเนาอยู่ ตามแบบที่อธิบดีกำหนด

ในกรณีที่เกี่ยวกับสิทธิได้รับเงินอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าลูกจ้างถึงแก่ ความตายให้ทายาทโดยธรรมมีสิทธิยื่นคำร้องต่อพนักงานตรวจแรงงานได้

^{๑๖} มาตรา ๑๒๔ เมื่อมีการยื่นคำร้องตามมาตรา ๑๒๓ ให้พนักงานตรวจแรงงานสอบสวน ข้อเท็จจริงและมีคำสั่งภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง